

Diakonien i mitt hjerte

I mange hundre år stod kirken for det vesentlige av helse- og omsorgsarbeidet i samfunnet – ved siden av familie, naboer og venner.

Kirkens diakonale arbeid er bygget i tro og lydighet mot kallet til tjeneste av mennesker som våger å håpe på det de tror på. Optimisme og pågangsmot har preget arbeidet. Og resultatene har vist seg.

Av Kjell Magne Bondevik, statsminister

Søren Kierkegaard formulerte seg slik: «skulle jeg ønske mig noget, ønsker jeg meg ikke rikdom, ære eller makt, men mulighetenes lidenskap. Det øye der evigt ungt og evig brændende ser muligheden.»

Piet Hein har skrevet et gruk med overskrift; «Troen og håbet.»

«De optimister, som livet beror på, er dem som tør håbe på noget, de tror på.»

Mulighetene – utfordringene har den kristne menighet - kirken tatt mange ganger:

Cathinka Guldberg grunnla det moderne sykehusvesen, den moderne sykepleie og ledet an i medisinsk-tekniske utvikling, hun kjøpte av private midler Norges første røntgenapparat. Menighetssøsterbevegelsen grunnla de hjemmebaserte tjenestene og den første hjemmesykepleie i Norge.

Diakonale organisasjoner utdannet i lang tid de fleste sykepleiere i Norge. I dag har de diakonale institusjonene nye utfordringer. Det er tendenser i helsevesenet og blant folk flest til å vil løse alle problemer med teknikk og piller. Men mennesket er et åndsvesen, ikke bare en biologisk organisme. I vår vestlige utdanningstradisjon er tanken for ofte frikoblet fra hengivenheten overfor medmennesker. Vi trenger å gjenoppdage sammenhengen mellom

Kjell Magne Bondevik

tenkning og kjærlighet.

Vi må våge å stille spørsmål som:

Har vi organisert helsevesenet på en måte som tar hele mennesket på alvor? Er utdanning av leger og sykepleiere og annet helsepersonell relevant i forhold til verdisynet i kirke og samfunn?

Er medisin bare en naturvitenskap eller også åndsvitenskap?

Jeg er overbevist om at Menighetssøsterhjemmets klare røst vil høres i debatten om disse og andre relevante spørsmål. Det er godt og riktig.

Diakoni er omsorg for det hele menneske. Er det noe vårt samfunn skriker etter, så er det dette. Teknikk, forbrukskulten og materialisme kan virke fremmedgjørende. Nærhet og omsorg virker inkluderende. Derfor er diakoni en hjertesak. Sann diakoni kommer fra hjertet, og taler til hjertet. Diakoni er hjerte-språk!

Profesjonalitet og kompetanse står for diakonien ikke i motsetning til personlige engasjement og omsorg som

springer ut av medfølelse og hjertevarme. Tvert imot, dette må holdes nært sammen, så profesjonaliteten ikke blir kald og gjør klienter til objekter, og medfølelsen ikke blir dilletantisk og uten innsikt.

Kompetanse og medfølelse

Det har tradisjonelt vært de diakonale utdanningsinstitusjoners særskilte styrke at de har maktet å forene kravet til kompetanse med evnen til medfølelse og omsorg. Det er dagens diakoni og diakonale institusjoner sin store utfordring å føre dette videre inn i en tid da utviklingen innenfor sosial- og helsevesenet krever stadig mer avansert kunnskap, i en tid da behovet for at den enkelte tar personlig ansvar for å bygge et varmere samfunn øker.

I likhet med den første regjering jeg fikk lede, ser også dagens regjering det som en utfordring å arbeide for et varmere samfunn der alle kjenner ansvar for å ta vare på hverandre. Et slikt samfunn er preget av respekt for det enkelte mennesket, personlig ansvar, omsorg og omtanke. Det er ikke mulig å vedta eller bevilge seg til dette.

Regjeringen vil invitere til samarbeid med frivillige krefter for å bygge og ta vare på sosiale nettverk. Gjennom den enkeltes ansvar og engasjement kan vi motvirke at ensomhet, fremmedgjøring og ensidig materialisme får prege det norske samfunn. Slik kan det skapes et samfunn hvor respekten for det enkelte menneske settes i sentrum.

Frivillighet

Det er derfor viktig at frivillig innsats for eksempel gjennom de diakonale institusjoner er og blir en del av det samlede helse- og sosialapparat. Og at diakonien både utfordrer det offentlige

Fortsettes neste side

Diakonien i mitt hjerte -

Kjell Magne Bondevik

organiserte helsevesen med sine verdier, og samtidig forløser frivillig engasjement, omsorg og varme.

Diakoni som ikke er en hjertesak er ikke diakoni. Diakoni er en virksomhet som ikke bare bygger på det kristne menneskesynet, rettferdighetstanken og nestekjærlighets-budet, men som *springer ut av kristen tro*, som en frukt, som et uttrykk for noe som har skjedd i et menneskes hjerte.

Samtidig er det grunn til å understreke at en diakoni som bare forblir i hjertet er ingen diakoni. Spørsmålet er «hvem viste seg som en neste for ham som var falt blant røvere». Det spørres etter handling.

Det er ikke den barmhjertige samaritan som skal stå i sentrum, det er ikke den profesjonelle helsearbeider som skal stå i sentrum. I fokus står det enkelte menneske som trenger hjelp. Enten det er pasienten på sykehuset, en sørgende ektefelle, en av våre nye landsmenn som er blitt utsatt for diskriminering, en hjemmeboende funksjonshemmet som ikke klarer seg selv, eller en sliten aleneforsørger i vårt nære miljø.

Helse- og omsorgssektoren trenger mer personell, og behovet vil øke. Derfor er det avgjørende viktig å øke utdanningen av helsepersonell. Men det enkleste, billigste og mest kostnadseffektive vi kan gjøre for å redusere køene i helsevesenet er å satse mer på forebyggende helsearbeid.

Jeg håper diakonale institusjoner og miljøer fremdeles vil være et sted både for kompetanse og for omsorg, med sikte både på arbeid ved helse- og sosialinstitusjoner og i diakonale fellesskap i lokalsamfunnet og menigheter der alle kjenner ansvar for å ta vare på hverandre.

Hvem er sokneprest i Nes?

Hva heter soknepresten i Nes? Er det Åslaug Elvebakk eller Torbjørn Granerud? Eller hva med Geir Paulsen? «Årbok for Den norske kirke 2002» forteller at alle svarene er riktige. Til sammen finnes det sju menigheter i Norge som heter Nes.

Årets utgave av årboka er nettopp kommet ut. Den har utviklet seg til å bli et uunnværlig redskap for dem som vil ha oversikt over Den norske kirke. Den er i daglig bruk som oppslagsverk på hundrevis av kontorer og i ganske mange hjem. Adresse, telefon, faks og e-postadresse til hver eneste menighet finnes i årboka. Det samme gjør navn på prester, diakoner, kateketer og organister på hvert eneste nes i hele landet.

Flere innmeldt i kirken

«Årbok for Den norske kirke 2002» presenterer en fyldig årsstatistikk for kirkens aktiviteter i 2001. Statistikken viser at flere har meldt seg inn i Den norske kirke og færre ut enn de tre foregående årene. I 239 personer meldte seg inn i Den norske kirke i 2001. Det er 47% flere enn året før. I løpet av de siste 50 årene har nesten 33 000 meldt seg inn i Den norske kirke. Totalt var det 3 866 personer som meldte seg ut av kirken, en nedgang på 15% fra 2000. Siden 1950 har 230 000 medlemmer meldt seg ut av Den norske kirke. Ca 1/4 av de utmeldte har opplyst at de har meldt seg inn i et annet kristent trossamfunn.

Årboka også statistikk for dåp, konfirmasjon, inngåtte ekteskap og begravelser og gudstjenester.

Kirke/stat

I boka finnes en kortfattet oppsummering av de viktigste punktene i Bakkevig-utvalgets innstilling «Samme

kirke – ny ordning». Mange av reaksjonene som er kommet fra politisk og kirkelig hold, er også gjengitt.

Dessuten inneholder årboka en detaljert analyse av fjorårets menighetsrådsvalg. Tallmaterialet viser at oppslutningen om valget steg kraftig i menighetene som hadde valg samtidig med stortingsvalget, mens endringene ellers var marginale.

Mer enn 600 instanser bidrar til å oppdatere Årbok for Den norske kirke informasjon om adresser, telefonnummer og e-postadresser – både i Den norske kirke og andre kirkesamfunn i Norge.

Boka er på 384 sider og er til salgs i bokhandelen. Den er trykt i 4600 eksemplarer. (Kirkeinfo)

